

SVATÝ PETR A PAVEL

Bratři a sestry, zastavme se na chvíli u 2. listu sv. apoštola Pavla Timoteovi. Pavel se loučí s tímto svým žákem a říká: "Milovaný, já už mám prolít svou krev, chvíle, kdy mám odejít, je tady; dobrý boj jsem bojoval a svůj běh jsem skončil. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti." Zastavme se u těchto čtyř výrazů a vysvětleme si, co znamenají.

První výraz je bohoslužebný: mám už prolít v oběť svou krev – to nám připomíná obřad úlitby v Jeruzalémském chrámě, při němž se víno vylité na ohřívadlo úplně vypaří a stoupá do výše k Bohu. Takto celá Pavlova existence vystoupí k Pánu.

Druhý obraz je vzatý z plavby, když doslova v původním textu říká: "Nastala chvíle, kdy mám svinout plachty/ v českém překladu: "Kdy mám odejít."/ – Apoštol ví, že už dorazil do přístavu poté, co proplul bouřemi a úžinami života.

Třetí symbol je vojenský a naráží na Pavlův duchovní boj – vždyť jeho pozemské putování a šíření evangelia procházelo zápasy, pronásledování a tvrdými střetnutími s odpůrci Boží pravdy.

A čtvrtý symbol je spíše sportovní, když říká: "Svůj běh jsem skončil", jako atlet doběhl do cíle, splnil vůli Boží a čeká ho věnec spravedlnosti, avšak docela jiný než je porušitelný věnec na stadionu. Takže o ten věnec spravedlnosti usilujeme ve svém životě na přímluvu svatého Pavla a s pomocí Boží také my.

Svatý Petr a Pavel, to jsou dvě křídla jednoho orla. Jsou to dva sloupy, které nesou klenbu jedné budovy – budovy církve. Právem o nich zpívá preface dnešního svátku: "Ač každý jiným způsobem, přec oba stejně sloužili jedné církvi."

Mešní liturgie nám tím chce připomenout, jak odlišné to byly osobnosti; každý byl přímo typickým představitelem dvou směrů v církvi, a přece si po celý život zachovali vzájemnou úctu a svornou lásku. Takový příklad jednoty v různosti je pro nás stejně potřebný, jako v dřívějších epochách církve.

Petr zosobňuje autoritu a řídicí centrum: papežství. – Pavel je vyznavačem individuality, osobní svobody.

Petr drží v ruce klíče, které střeží poklady tradice. Pavel má v ruce meč, mačetu, kterou se prosekávají nové cesty v džungli světa pohanského a hledají se nové metody v šíření Božího království.

Petr je zosobněním skály, v níž církev bezpečně kotví. Pavel je nástroj vichřice Ducha Božího, která pohání církev do čela času, lidských událostí a dějin, **kteřá ji pudí do výbojů na celém světě.**

Když se tyto dva povahově tak různí lidé setkali, tenkrát se rozhodovalo o osudu mladé církve. Narazí na sebe tyto dvě vyhraněné osobnosti, dojde k rozkolu? Rozdělí se Kristova církev na Petrovu židokřesťanskou církev konzervativců a na Pavlovu světovou katolickou církev progresivní?

Pojďme dnes přes dálky věků nahlédnout, co se tenkrát dalo, když se setkal Petr s Pavlem. Skála s vichřem. Z Písma víme o čtverém setkání.

O **prvním setkání** máme zachovanou zprávu od svatého Pavla – v jeho listu Galaťanům: "Za tři roky potom – *rozuměj: po svém obrácení* – jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Kéfu – Petra. Pobyl jsem u něho dva týdny."

Proč šel Pavel za Petrem? Chtěl poznat na vlastní oči prvního z apoštolů, vyučeného samým Pánem Ježíšem, chtěl právě od něj dosáhnout uznání za apoštola. Udělá to Petr? Bude on, prostý rybář, důvěřovat učenému profesoru a ještě k tomu cizinci? A nebude žárlit na Pavlovy úspěchy? Nedá se strhnout demagogií ulice, všeobecnou náladou lidu, která si vynucovala Pavlovo ukamenování?

Všechna čest Petrovi. Při rozhodování se dal vést zdravým rozumem, láskou, Duchem Svatým. Podal Pavlovi ruku. A všechna čest Pavlovi. Když vzplanul spor o metodu a postup misijní práce mezi pohany, **jde podruhé** za Petrem. Před apoštolským sněmem trpělivě vysvětluje své bohaté misijní zkušenosti, a zase dosáhne jednoty v názoru.

Ba, i když při **třetím setkání** v Antiochii musí Petrovi vytknout, že si nechal vnutit vůli ulice, když s ním ztuhla zápolí o dodržování usnesení koncilu, přece si zachovává úctu a lásku k Petrovi a nazývá jej "prvním z apoštolů" (Gal 1, 17) a "sloupem apoštolů" (Gal 2,9). Stejně tak pro Petra zůstal Pavel povždy "milovaný bratr" (2 Petr 3,15).

To je veliké poučení, které dávají tito dva apoštolové i dnes nám, dnešní církvi. Nevadí v církvi různost názorů, dokud je jednota v lásce. Až tam, kde vyhasne mezi lidmi úsměv, kde se lidé začnou na sebe pro různost názorů mračit, tam zhasíná i křesťanství.

Jaké bylo **čtvrté, poslední setkání** apoštolů, to všichni víme. Oba je přivedla stejná myšlenka do Říma. Kde je křesťanům nejhůř, kde je jejich krutý nepřítel Nero, tam chtějí jít, tam chtějí svědčit o své víře v Pána Ježíše, o své víře ve věčný život se Zmrtvýchvstalým, kterého oba viděli na vlastní oči živého. Jejich krev společně posvětila pohanský Řím na sídlo hlavy církve. Jejich svorná láska dala církvi i pevnou oporu Petrovy skály i věčné mládí Pavlova misijního elánu.

Milé děti, ještě bych se obrátil na vás! Kdybych se vás zeptal, podle čeho poznáte obrázek svatého Petra a Pavla, jistě byste mi bez rozpaků odpověděli: Pavel drží v ruce knihu, protože je Učitelem národů. A má při sobě meč, protože jím byl popraven pro víru. Znakem svatého Petra jsou klíče nejvyšší moci podle slov Pána Ježíše: "Tobě dám klíče Božího království. Cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i v nebi."

Ale svatý Petr by mohl mít také jiný poznávací znak: kohouta. Myslím, že tento symbol by byl pro naše dnešní křesťanství velmi výmluvný. O tom kohoutovi řekl Pán Ježíš Petrovi, že začne kokrhát, až Petr propadne malověrnosti a ustrašenosti. A když Petr v té zlé noci, kdy Pána Ježíše zatkli, začal zapírat, že patří mezi jeho vyznavače, kohout zakokrhál. Dvakrát musel kohout zakokrhát, než se Petrovi zadrhla řeč v krku, než se přestal tlačit mezi nepřátele Pána Ježíše, než odešel a rozplakal se hanbou a lítostí nad svou zbabělostí a malověrností.

Nezdá se vám, že my bychom dnes toho kohouta také potřebovali, a zdatného? Že by ho potřebovali ti, kdo pod vlivem dnešního světa kolísají ve víře?

Tedy jde o to, abychom nepřeslechli kohoutí kokrhání ve zlých chvílích života. Boží hlas nás volá tisícerým způsobem, houževnatě, vytrvale, stále, abychom se vymanili ze špatných cest, oplakali své zrady a zaslechli zase znovu otázku Ježíše:

Petře, Pavle, Jiříku, Tomáši, Karle,... máš mě rád?...

Marie, Jano, Aleno, Vlasto,... máš mě ráda?...

Boží láska dodnes nepřestala dělat z kohoutího hlasu síť lásky, kterými chytá a zachraňuje nejen knížata apoštolská, ale i mne a tebe, i malé rybičky Božího království. Proto dejme svatému Petrovi jako znak do ruky kohouta. A myslím, že svatý Petr by ochotně souhlasil, abychom měli stále před očima kohoutí poučení, že udělat chybu je lidské. Dát si říct a napravit se, je křesťanské.

KAREL VELIKÝ + CLUNY + KAREL IV.

Bratři a sestry, v katechetické části si řekněme něco o církvi ve středověku – to je od r. 800 – 1517. Můžeme říct, že středověk začal vládou císaře Karla Velikého, který dovršil spojení franské říše s Římem. Církev za vlády Karla Velikého dosáhla velkého rozmachu, který později byl vystřídán určitým úpadkem až do vlády císaře Oty I. Velikého, kdy v 10. století znovu začíná vnitřní obnova církevního života a začíná nová epocha německých dějin. Vzniká Svatá říše římská – Sacrum Imperium Romanum a říše Otonů do roku 1046. Do této doby také spadá vláda svatého císaře Jindřicha II. a jeho manželky svaté Kunhuty, (kterou dodnes uctíváme v kapliče za Tršicemi). Od roku 1050 začíná nový rozkvět církve ve vrcholném středověku. Ve francouzském klášteře Cluny vzniká nové mnišské reformní hnutí v duchu přísného zachování benediktinské řehole. K tomuto hnutí, jak víme, se připojil i náš český biskup svatý Vojtěch a snažil se je rozšířit i v Čechách. Začátkem 12. století začíná papežská vláda nad celou Evropou na základě systému papežských lenních států. Mezitím v roce 1054 dochází k velkému východnímu schizmatu a rozdělení církve na katolickou západní a konstantinopolskou východní, kterou Řím exkomunikoval. Tento rozkol církve zůstal dodnes, a proto jsou důležité pokusy o sjednocení církve katolické a východní pravoslavné. Za papeže Řehoře VII. nastal boj o investituru, kdy papež vyhlásil, že králi upírá jakékoli právo při obsazování biskupství. A církve si bude sama jmenovat své biskupy. To bylo dohodnuto roku 1122 takzvaným Wormským konkordátem, který stanovil, že králi zůstane světská investitura – to je předání světských statků a práv novému biskupovi, který byl ovšem od té doby volen klérem a šlechtou biskupského kostela a později dómskými kapitulami kanovníků.

V západní církvi vznikají ve 12. století nové řády premonstrátů a cisterciáků, ovšem také se objevují první křížové výpravy evropských panovníků za osvobození Svaté země z nadvlády muslimů. Křížových výprav bylo šest, trvaly celkem 174 let, ale nepřinesly osvobození Svaté země. A zde už nastává doba

svatých: Františka z Assisi a svatého Dominika, kteří svými řády františkánů a dominikánů se snažili vnitřně obnovit středověkou církev. Kolem roku 1200 vznikají první univerzity v Bologni, Paříži, Padově, Oxfordu, Salamance a také v Praze roku 1348, kterou založil otec vlasti Karel IV. Kolem roku 1300 začal významný francouzský vliv na papežství, mnoho kardinálů byli Francouzi a z těch pak byli voleni papežové. Ti časem odmítli sídlit v Římě a své sídlo si zřídili ve francouzském Avignonu. Tím začala v církvi velká vnitřní krize papežství. I když se papež v roce 1378 vrátil zpět do Říma, nastalo západní schizma, kdy církev měla dva papeže. Proto byl svolán pro nás známý kostnický koncil, který ukončil tento rozkol, který trval 40 let, a byl zvolen nově jeden papež, Martin V. Kromě toho bylo na tomto koncilu v roce 1415 odsouzeno učení Jana Husa, který se odmítl zříct Viklefova učení a byl vydán na smrt upálením. Tím v Čechách začaly husitské války, které trvaly od roku 1420 až do roku 1431. Kolem roku 1450 začíná období renesančních papežů, kteří z hlediska kulturního pozvedli Řím a církev, ale z hlediska duchovního a božského jejich vláda církvi neprospěla. A stala se naopak impulsem německé reformace roku 1517. Ale i přes tyto stíny, církev dodnes stojí na pevných základech skály Petrovy, kterou podle předpovědi Kristovy ani brány pekelné nepřemohou. V tom je i pro nás dnešní křesťany povzbuzení, abychom se modlili, pracovali a trpěli pro církev; a na přímluvu svatých apoštolů Petra a Pavla, sloupů církve, které si vděčně připomínáme, abychom světu vydávali svědectví svého křesťanského života.